

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การพัฒนาประเทศให้เจริญก้าวหน้า จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ ให้เติบโตอยู่ในระดับที่เหมาะสม ซึ่งสอดคล้องกับเป้าหมายทางเศรษฐกิจที่ระบุไว้ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 9 (พ.ศ. 2545-2549) คือการสร้างความเข้มแข็งของเศรษฐกิจมหภาคให้เศรษฐกิจโดยรวมขยายตัวอย่างมีคุณภาพและมีเสถียรภาพ โดยมีเป้าหมายให้เศรษฐกิจขยายตัวโดยเฉลี่ยร้อยละ 4-5 ต่อปี สามารถเพิ่มการจ้างงานใหม่ในประเทศได้ไม่ต่ำกว่า 230,000 คนต่อปี โดยให้การส่งออกขยายตัวไม่ต่ำกว่าร้อยละ 6 ต่อปี ภาพการผลิตรวมในภาคอุตสาหกรรมเพิ่มขึ้นเฉลี่ยร้อยละ 2.5 ต่อปี (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2544: 75) ในปี พ.ศ. 2545 อุตสาหกรรมส่วนใหญ่มีการขยายตัวในเกณฑ์ดี ในปี พ.ศ. 2546 การส่งออกมีมูลค่าสูงกว่า 6,000 ล้านดอลลาร์สหรัฐ คิดเป็นร้อยละ 11.86 ในปี พ.ศ. 2547 การส่งออกมีมูลค่าสูงกว่า 7,000 ล้านดอลลาร์สหรัฐ คิดเป็นร้อยละ 21.43 ในไตรมาส 1/2548 การส่งออกมีการขยายตัวในภาคอุตสาหกรรมสูงกว่า 7,500 ล้านดอลลาร์สหรัฐ (สำนักงานนโยบายอุตสาหกรรมมหภาค, 2545, 2546, 2547, 2548) จะเห็นว่าอัตราการส่งออกค่าการผลิตรวมภาคอุตสาหกรรม และเศรษฐกิจภาคอุตสาหกรรมมีการขยายตัวสูงขึ้น โดยเฉลี่ยมากกว่าเป้าหมายที่ทางภาครัฐบาลตั้งเอาไว้ในระหว่างปี พ.ศ. 2545-2548 มีรายละเอียดดังนี้

ตารางที่ 1-1 ค่าการผลิตรวมภาคอุตสาหกรรม และเศรษฐกิจภาคอุตสาหกรรม
ปี พ.ศ. 2545-2547

ปี พ.ศ.	GDP (ร้อยละ)			ภาคอุตสาหกรรม (ร้อยละ)		
	ไตรมาส 1	ไตรมาส 2	ไตรมาส 3	ไตรมาส 1	ไตรมาส 2	ไตรมาส 3
2545	3.9	5.1	5.8	4.1	6.8	9.0
2546	6.7	5.8	6.5	11.2	11.1	9.0
2547	6.7	6.4	6.0	10.0	7.0	7.8

ที่มา: สภาวะเศรษฐกิจอุตสาหกรรม สำนักงานนโยบายอุตสาหกรรมมหภาค

จากข้อมูลการขยายตัวของภาคอุตสาหกรรมมีความสำคัญต่อเศรษฐกิจ ทำให้เกิดการจ้างงานในอัตราสูงและการใช้แรงงานจำนวนมาก เป็นส่วนหนึ่งของปัญหาการขาดแคลนแรงงาน ดังนั้นการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจอย่างรวดเร็ว ทำให้เกิดการขาดแคลนบุคลากรที่มีความรู้

ความสามารถทางด้านเทคโนโลยีอุตสาหกรรม การเสริมสร้างฐานรากของสังคมให้เข้มแข็ง เป็นยุทธศาสตร์ที่มุ่งเน้นการพัฒนาคนให้มีคุณภาพ และรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงเทคโนโลยี อุตสาหกรรม การปฏิรูปการศึกษาและกระบวนการเรียนรู้ยกระดับทักษะฝีมือของคนไทยให้ได้ มาตรฐานและสอดคล้องกับโครงสร้างการผลิต

และเทคโนโลยีที่เปลี่ยนแปลง (สำนักงานคณะกรรมการการพัฒนากิจการเศรษฐกิจและสังคม แห่งชาติ, 2544: ฉ) เมื่อทางภาคอุตสาหกรรมเกิดการขาดแคลนบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถ ทางด้านเทคโนโลยีอุตสาหกรรม ทำให้เกิดปัญหาสมองไหลของบุคลากรไปสู่ภาคอุตสาหกรรม เช่นจากครูช่างอุตสาหกรรมไปสู่ช่างโรงงานอุตสาหกรรม ซึ่งพบว่าสาเหตุเกิดจากการที่ครูช่าง อุตสาหกรรมขาดความพึงพอใจและออกจากหน่วยงานเดิมไม่ว่าจะเป็นการโอนย้าย ลาออก หรือ เปลี่ยนงานใหม่ มีผลกระทบกับการบริหารจัดการสถานศึกษารวมถึงปัญหาทางการเรียน การสอนของครูอาจารย์และนักเรียน - นักศึกษาให้ได้ตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร

ปัญหาโรงเรียนส่วนใหญ่จะขาดแคลนครูที่มีวุฒิสูงและมีความชำนาญเฉพาะสาขา ทั้งนี้ เพราะโอกาสและความก้าวหน้าของครูโรงเรียนเอกชน ไม่เท่าเทียมกับครูในภาครัฐ จึงทำให้ ครูที่มีวุฒิและความชำนาญไม่สนใจงานโรงเรียนเอกชน และเมื่อสมัครเข้าเป็นครูโรงเรียนเอกชน ก็จะทำางานช่วงเวลาสั้นๆ เพราะแสวงหาดำแหน่งในโรงเรียนรัฐหรืองานในองค์กรอื่นๆ ทำให้ ครูลาออกไป โรงเรียนเอกชนมีปัญหาดักรากการเข้าออกของครูค่อนข้างสูง ทำให้เกิดผลกระทบ กับการเรียนการสอน และการบริหาร ส่งผลถึงคุณภาพทางการศึกษาด้วย นอกจากนี้การบรรจุ ครูของโรงเรียนรัฐบาลกระทำตลอดปี ทำให้ครูโรงเรียนเอกชนย้ายไปบรรจุในโรงเรียนของรัฐ จากปัญหาดังกล่าวข้างต้นล้วนมีผลกระทบต่อการบริหารโรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษา

โรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษาเป็นหน่วยงานหนึ่งผลิตแรงงานออกสู่สังคม และผู้ที่มีหน้าที่ สร้างแรงงานให้มีคุณภาพตามความต้องการของสังคม คือ ครูช่างอุตสาหกรรม ดังนั้นครูช่าง อุตสาหกรรมต้องมีความรู้ ทักษะ รวมถึงประสบการณ์ในการทำงาน ครูช่างอุตสาหกรรมจึงเป็น ปัจจัยสำคัญอย่างยิ่งในการบริหารและจัดการอาชีวศึกษา จากระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ กล่าวไว้ว่าโรงเรียนที่จัดการศึกษาตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพหรือหลักสูตรประกาศนียบัตร วิชาชีพชั้นสูง ครูที่สอนวิชาชีพภาคปฏิบัติต้องมีความรู้ในสาขาวิชาที่สอนไม่ต่ำกว่าประกาศนียบัตร ที่ทำการสอน และเคยทำงานหรือทำการสอนในสาขาวิชาที่พินั้นมาแล้วไม่น้อยกว่า 3 ปี ถ้ามี ความรู้สูงกว่าที่กำหนดไม่จำเป็นต้องมีประสบการณ์ก็ได้ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2526: 3) ดังนั้นการส่งเสริมบทบาทโรงเรียนจึงมุ่งส่งเสริมให้มีการพัฒนาคนด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี โดยการปฏิรูปการศึกษาที่เน้นกระบวนการเรียนรู้ตามหลักวิทยาศาสตร์ และการรู้เท่าทันโลก รวมถึงการพัฒนาบุคลากรด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีทั้งปริมาณและคุณภาพ (สำนักงาน คณะกรรมการการพัฒนากิจการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2544: ท) ซึ่งรัฐบาลได้เล็งเห็น ความสำคัญโดยกำหนดไว้ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มีหลักการส่งเสริมมาตรฐานวิชาชีพครู โดยมีกฎหมายว่าด้วยเงินเดือน

คำตอบแทน สวัสดิการและสิทธิประโยชน์สำหรับวิชาชีพครูและบุคลากรทางการศึกษา เพื่อเป็นองค์ประกอบที่ทำให้เกิดความพึงพอใจในการทำงานในหน่วยงาน

จากข้อมูลของกลุ่มพัฒนาสารสนเทศ หน่วยงานกองทะเบียน สำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน กระทรวงศึกษาธิการ ในเรื่องสถิติการศึกษาเอกชน ประกอบด้วยจำนวนโรงเรียน นักเรียน ครูอาจารย์ในโรงเรียนเอกชน ประเภทอาชีวศึกษา ปีการศึกษา 2545 และ 2547 มีข้อมูลดังนี้

ตารางที่ 1-2 จำนวนโรงเรียน นักเรียน ครูอาจารย์โรงเรียนเอกชน ประเภทอาชีวศึกษา
ในเขตภูมิภาคและกรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2545 และ 2547

ปีการศึกษา	จำนวนนักเรียน			จำนวนครูอาจารย์			จำนวนโรงเรียน		
	ภูมิภาค	กทม.	รวม	ภูมิภาค	กทม.	รวม	ภูมิภาค	กทม.	รวม
2545	248,166	103,634	351,800	12,430	5,025	17,455	283	98	381
2547	276,266	113,501	380,767	10,073	4,549	14,622	308	93	401

จำนวนนักเรียนเพิ่มขึ้น 28,967 คน จำนวนครูอาจารย์ลดลง 2,833 คน และจำนวนโรงเรียนเพิ่มขึ้น 20 โรงเรียน

ตารางที่ 1-3 จำนวนนักเรียนสาขาช่างอุตสาหกรรม โรงเรียนเอกชน ประเภทอาชีวศึกษา
ในเขตภูมิภาคและกรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2545 และ 2547

ปีการศึกษา	ภูมิภาค			กทม.			รวม		
	ปวช.	ปวส.	รวม	ปวช.	ปวส.	รวม	ปวช.	ปวส.	รวม
2545	43,610	32,607	76,217	16,089	8,423	24,512	59,699	41,030	100,729
2547	69,061	49,042	118,103	21,145	10,382	31,527	90,206	59,424	149,630

จำนวนนักเรียนในส่วนภูมิภาคเพิ่มขึ้น 41,886 คน จำนวนนักเรียนในส่วนกรุงเทพมหานครเพิ่มขึ้น 7,015 คน รวมทั้งหมดจำนวน 48,901 คน

ตารางที่ 1-4 จำนวนโรงเรียน นักเรียน ครูอาจารย์โรงเรียนเอกชน ประเภทอาชีวศึกษา
ในเขตปริมณฑลและกรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2545 และ 2547

ปีการศึกษา	จำนวนนักเรียน			จำนวนครูอาจารย์			จำนวนโรงเรียน		
	ปริมณฑล	กทม.	รวม	ปริมณฑล	กทม.	รวม	ปริมณฑล	กทม.	รวม
2545	14,803	103,634	118,407	1,054	5,025	6,079	26	98	124
2547	16,021	113,501	129,522	784	4,549	5,333	25	93	118

จำนวนนักเรียนเพิ่มขึ้น 11,115 คน จำนวนครูอาจารย์ลดลง 746 คน และจำนวนโรงเรียนลดลง 6 โรงเรียน

ตารางที่ 1-5 จำนวนนักเรียนสาขาช่างอุตสาหกรรม โรงเรียนเอกชน ประเภทอาชีวศึกษา

ในเขตปริมณฑลและกรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2545 และ 2547

ปีการศึกษา	ปริมณฑล			กทม.			รวม		
	ปวช.	ปวส.	รวม	ปวช.	ปวส.	รวม	ปวช.	ปวส.	รวม
2545	4,666	4,676	9,342	16,089	8,423	24,512	20,755	13,099	33,854
2547	4,484	4,161	8,645	21,145	10,382	31,527	25,629	14,543	40,172

จำนวนนักเรียนในส่วนปริมณฑลลดลง 697 คน จำนวนนักเรียนในส่วนกรุงเทพมหานคร เพิ่มขึ้น 7,015 คน รวมทั้งหมดจำนวน 6,318 คน

หมายเหตุ: 1 จำนวนโรงเรียนในระดับต่างๆ มีการนับซ้ำ เนื่องจากมีบางโรงเรียนเปิดสอนมากกว่าหนึ่งประเภทวิชา (ตารางที่ 1-2 และตารางที่ 1-4)

2 จำนวนนักเรียนและครูอาจารย์ในเขตปริมณฑลจะมีเฉพาะในเขตการศึกษาที่ 1 มี 5 จังหวัด คือ นครปฐม นนทบุรี ปทุมธานี สมุทรปราการ และสมุทรสาคร เท่านั้น

(ตารางที่ 1-4 และตารางที่ 1-5)

ที่มา: แบบรายงานแสดงกิจกรรมของโรงเรียนเอกชน ปีการศึกษา 2545 และ 2547

สำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน

จากข้อมูลกองทะเบียนของสำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน พบว่าจำนวนนักเรียนโรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษาสาขาต่างๆ มีจำนวนเพิ่มสูงขึ้น และจำนวนนักเรียนที่เพิ่มขึ้นในส่วนใหญ่จะเป็นนักเรียนอาชีวศึกษาสาขาช่างอุตสาหกรรม ส่วนจำนวนครูในโรงเรียนเอกชนประเภทอาชีวศึกษาในปี พ.ศ. 2545 มีจำนวนครู 17,455 คน จำแนกตามวุฒิได้ ดังนี้ปริญญาเอก 87 คน, ปริญญาโท 1,105 คน, ประกาศนียบัตรบัณฑิต 278 คน, ปริญญาตรี 13,716 คน, อนุปริญญา 1,869 คน, ต่ำกว่าอนุปริญญา 130 คน, วุฒิสามัญ 149 คน และไม่ระบุวุฒิ 121 คน และในปี พ.ศ. 2547 มีจำนวนครู 14,622 คน จำแนกตามวุฒิได้ดังนี้ปริญญาเอก 91 คน, ปริญญาโท 964 คน, ประกาศนียบัตรบัณฑิต 507 คน, ปริญญาตรี 11,410 คน, อนุปริญญา 1,429 คน, ต่ำกว่าอนุปริญญา 83 คน, วุฒิสามัญ 127 คน และไม่ระบุวุฒิ 11 คน ทำให้เราทราบว่า มีจำนวนครูที่ลดลงจำนวน 2,833 คน และจำนวนครูที่ลดลงส่วนใหญ่จะจบการศึกษาวุฒิปริญญาตรี และอนุปริญญา แต่จำนวนนักเรียนอาชีวศึกษามีอัตราที่เพิ่มขึ้นระยะเวลา 2 ปี อัตราส่วนจำนวนครูต่อจำนวนนักเรียน ในปี 2545 คือ 1 : 20 และในปี 2547 คือ 1 : 26 (กองทะเบียนสำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน, 2545, 2547: 27, 32)

จากบทวิเคราะห์สถานการณ์การจัดการศึกษา กล่าวว่าครูสายวิชาชีพส่วนมากขาดประสบการณ์ในสถานประกอบการและขาดวุฒิครู ภาระงานอื่นนอกเหนือภาระการสอนที่มีค่อนข้างมากทำให้ครูทำหน้าที่สอนได้ไม่เต็มที่ และครูบางส่วนสอนไม่ตรงกับวิชาที่ถนัด สภาพดังกล่าวส่งผลกระทบต่อคุณภาพการสอนของครูโดยตรง จากปัญหาการขาดแคลนครูและคณาจารย์ในสถานศึกษามีแนวทางแก้ไขด้วยการปรับปรุงระเบียบสัญญาการจ้างระยะเวลาการจ้าง ค่าตอบแทนการจ้างและสวัสดิการที่เหมาะสมกับปริมาณงานและความรับผิดชอบ (สำนักนโยบายและยุทธศาสตร์, 2546: 5, 14) และส่วนหนึ่งของปัญหาการลาออกของครูช่างอุตสาหกรรมไปสู่โรงงานอุตสาหกรรมหรือปัญหาสมองไหล ทำให้ส่งผลกระทบต่อการเรียนรู้การสอนรวมถึงปัญหาการบริหารจัดการในโรงเรียน จากสภาพปัญหาดังกล่าว จึงเป็นแรงจูงใจให้ผู้วิจัยเกิดความสนใจที่จะศึกษาปัญหาในการทำงานของครูช่างอุตสาหกรรมโรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษา สังกัดสำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน และนำผลการวิจัยไปใช้แก้ปัญหาการขาดแคลนครูช่างอุตสาหกรรมในโรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษา ซึ่งยังไม่เคยมีงานวิจัยในเรื่องดังกล่าว ในโรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษา เพื่อประโยชน์ในการวางแผนการบริหารงานบุคลากรในสถานศึกษา และทราบปัญหาในการทำงานและแก้ไขการทำงานให้มีประสิทธิภาพสูงสุด เต็มตามศักยภาพของบุคลากร

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1.2.1 เพื่อศึกษาสถานภาพส่วนตัวและสภาพการทำงานของครูช่างอุตสาหกรรมในโรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษา

1.2.2 เพื่อศึกษาปัญหาในการทำงานของครูช่างอุตสาหกรรมในโรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษา

1.2.3 เพื่อเปรียบเทียบระหว่างปัญหาในการทำงานกับสถานภาพส่วนตัวด้านอายุ วุฒิการศึกษา จำนวนปีในการทำงานของครูช่างอุตสาหกรรม ในโรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษา

1.2.4 เพื่อเปรียบเทียบระหว่างปัญหาในการทำงานกับสภาพการทำงานของครูช่างอุตสาหกรรมด้านค่าตอบแทน สาขาวิชาที่สอน ขนาดของโรงเรียน ในโรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษา

1.3 สมมติฐานในการวิจัย

1.3.1 ครูช่างอุตสาหกรรมที่มีสถานภาพส่วนตัวด้านอายุ วุฒิการศึกษา จำนวนปีในการทำงานแตกต่างกัน มีปัญหาในการทำงานแตกต่างกัน

1.3.2 ครูช่างอุตสาหกรรมที่มีสภาพการทำงานด้านค่าตอบแทน สาขาวิชาที่สอน ขนาดของโรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษาแตกต่างกัน มีปัญหาในการทำงานแตกต่างกัน

1.4 ตัวแปรต้นและตัวแปรตามของการวิจัย

1.4.1 ตัวแปรต้น

1.4.1.1 สถานภาพส่วนตัวของครูช่างอุตสาหกรรมโรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษา
จำแนกได้ 3 ด้าน ดังนี้

- ก) อายุ
- ข) วุฒิการศึกษา
- ค) จำนวนปีในการทำงาน

1.4.1.2 สภาพการทำงานของครูช่างอุตสาหกรรมโรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษา
จำแนกได้ 3 ด้าน ดังนี้

- ก) ค่าตอบแทน
- ข) สาขาวิชาที่สอน
- ค) ขนาดของโรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษา

1.4.2 ตัวแปรตาม

1.4.2.1 ปัญหาในการทำงานของครูช่างอุตสาหกรรมโรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษา
แบ่งเป็น 11 ด้าน ดังนี้

- ก) ด้านนโยบายและการบริหาร
- ข) ด้านการปกครองบังคับบัญชา
- ค) ด้านลักษณะของงาน
- ง) ด้านความรับผิดชอบ
- จ) ด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล
- ฉ) ด้านสิ่งตอบแทน
- ช) ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก
- ซ) ด้านการยอมรับนับถือ
- ฌ) ด้านความสำเร็จของงาน
- ญ) ด้านความก้าวหน้า
- ฎ) ด้านความมั่นคงปลอดภัย

1.5 ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ทำการศึกษาปัญหาในการทำงานของครูช่างอุตสาหกรรมโรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษา สังกัดสำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน ในเขตการศึกษา กรุงเทพมหานครและปริมณฑล โดยมีขอบเขตการวิจัยดังนี้

1.5.1 ปัญหาในการทำงานประกอบด้วย ด้านนโยบายและการบริหาร ด้านการปกครองบังคับบัญชา ด้านลักษณะของงาน ด้านความรับผิดชอบ ด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล

ด้านสิ่งตอบแทน ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก ด้านการยอมรับนับถือ ด้านความสำเร็จของงาน ด้านความก้าวหน้า และด้านความมั่นคงปลอดภัย

1.5.2 โรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษา สังกัดสำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ที่เปิดสอนช่างอุตสาหกรรม จำนวน 25 โรงเรียน

1.5.3 ทำวิจัยช่วงระหว่างเดือนพฤศจิกายน พ.ศ. 2548 - มีนาคม พ.ศ. 2549

1.5.4 ประชากรที่ใช้ในการวิจัย เป็นครูช่างอุตสาหกรรมของโรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษา สังกัดสำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ที่ทำการสอนประจำปีการศึกษา 2548 ซึ่งมีทั้งหมดจำนวน 1,693 คน

1.5.5 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเป็นครูช่างอุตสาหกรรม จำนวน 310 คน โดยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างจากตารางของ R.V.Krejcie และ D.W.Morgan โดยเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยวิธีสุ่มตามสัดส่วนของจำนวนครูในแต่ละโรงเรียน

1.6 นิยามศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย

1.6.1 ครูช่างอุตสาหกรรม หมายถึง ครูอาจารย์ในโรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษา สังกัดสำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน ที่ทำการสอนประจำแผนกวิชาช่างอุตสาหกรรม ประกอบด้วย ช่างยนต์ ช่างอิเล็กทรอนิกส์ ช่างไฟฟ้ากำลัง ช่างกลโรงงาน ช่างเครื่องทำความเย็น และช่างก่อสร้าง

1.6.2 โรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษา หมายถึง โรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษาที่เปิดสอนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพและประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงในสาขาช่างอุตสาหกรรม สังกัดสำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน ที่มีจำนวนผู้เรียนโดยแบ่งออกเป็น 3 ขนาด ตามจำนวนนักเรียน ดังนี้ โรงเรียนขนาดใหญ่มีจำนวนนักเรียนมากกว่า 1,500 คน, โรงเรียนขนาดกลางมีจำนวนนักเรียนระหว่าง 501-1,500 คน และโรงเรียนขนาดเล็กมีจำนวนนักเรียนน้อยกว่า 500 คน (ประกาศสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา, 2548)

1.6.3 อาชีพครู หมายถึง การทำงานที่เกี่ยวกับนักเรียนและการสอนในโรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษา

1.6.4 นักเรียน หมายถึง ผู้รับการศึกษาในโรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษาในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพและประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง

1.6.5 ความพึงพอใจ หมายถึง ความพอใจที่เกิดจากการได้รับการตอบสนองความต้องการทั้งทางด้านร่างกาย และจิตใจ

1.6.6 ปฏิรูปการศึกษา หมายถึง การปรับปรุง แก้ไข และเปลี่ยนแปลงการศึกษาให้เหมาะสมกับสังคม

1.6.7 ไตรมาส หมายถึง ช่วงระยะเวลา 3 เดือน ในเวลา 1 ปี กำหนดดังนี้ ไตรมาส 1 ช่วงเดือนมกราคม-มีนาคม, ไตรมาส 2 ช่วงเดือนเมษายน-มิถุนายน, ไตรมาส 3 ช่วงเดือนกรกฎาคม-กันยายน และไตรมาส 4 ช่วงเดือนตุลาคม-ธันวาคม

1.6.8 เขตปริมาตร หมายถึง เขตการศึกษาที่ 1 มี 4 จังหวัด คือ นนทบุรี ปทุมธานี สมุทรปราการ และสมุทรสาคร

1.6.9 สถานภาพส่วนตัว หมายถึง สภาพส่วนตัวด้านอายุ วุฒิการศึกษา จำนวนปีในการทำงาน

1.6.10 สภาพการทำงาน หมายถึง สภาพการทำงานส่วนบุคคลและลักษณะขององค์การ ที่สถานศึกษาปฏิบัติต่อครูช่างอุตสาหกรรม ในด้านเงินเดือนและค่าตอบแทนที่ได้รับ สาขาวิชา ที่สอน ขนาดโรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษา

1.6.11 ปัญหาในการทำงาน หมายถึง ปัจจัยที่ส่งผลต่อปัญหา อุปสรรค ข้อขัดข้องในการทำงานในอาชีพครู

1.7 ประโยชน์ของผลการวิจัย

1.7.1 สามารถนำปัญหาที่เกิดขึ้นจากการทำงานของครูช่างอุตสาหกรรมมาเป็นข้อมูลในการกำหนดกฎเกณฑ์ เพื่อใช้แก้ปัญหาในโรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษา

1.7.2 สามารถนำข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อปัญหาในการทำงานของครูช่างอุตสาหกรรม ในโรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษา เพื่อเป็นแนวทางในการวางแผนแก้ไขปัญหาดังๆ จากปัจจัยที่เกิดขึ้น

1.7.3 สามารถนำข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาจากการทำงานของครูช่างอุตสาหกรรมมาเป็นแนวทางให้ผู้บริหารได้นำข้อมูลใช้เป็นหลักเกณฑ์ในการบริหารบุคลากรในโรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษา

1.7.4 สามารถนำข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อปัญหาในการทำงาน มาเป็นแนวทางให้ฝ่ายบริหารได้จัดเตรียมและวางแผน เพื่อพัฒนาสภาพการทำงานในอาชีพครูในโรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษา

1.7.5 สามารถนำข้อมูลที่ได้มาเป็นแนวทางให้หน่วยงานที่รับผิดชอบและควบคุมการจัดการโรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษา เพื่อแก้ปัญหาการลาออกของครูช่างอุตสาหกรรมจากปัญหาที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในโรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษา